

23

Exnr: 7 van 11 Exn.

Defensie

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Kabinet van de Directeur

Bezoekadres:
Frederikkazerne, Gebouw 32
van der Burchlaan 31
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

059478976
27-10-05

Aan Vz en leden CVIN
MVAZ
Mr. G P van de Beek

Datum 21 oktober 2005
Ons kenmerk DIS2005022060
Onderwerp Dreigingsinschatting NL krijgsmacht

Hierbij bied ik U de CVIN-bijdrage van de MIVD aan met betrekking tot de dreigingsinschatting van operaties waaraan de Nederlandse krijgsmacht deelneemt.

Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (wnd.),

K.A.C. Hermsen
Commandeur

Bijlage: 1

Bijdrage AAR / MIVD t.b.v. CVIN 21 oktober 2005

Land / regio

Irak / Balkan / Afghanistan / Israël - UNTSO - Libanon / Nederlandse Antillen en Aruba

Titel / onderwerp

Dreiginginschatting operaties Nederlandse krijgsmacht

IRAK

Politieke situatie

(SC) Op politiek gebied staat op dit moment de uitslag van het referendum van 15 oktober jl. centraal. Na de desbetreffende oproep van hun leiders toont de hoge opkomst onder sunnieten aan, dat deze (in beginsel en onder voorwaarden) bereid zijn deel te nemen aan het actuele wederopbouwproces en daarbij een macht zijn om rekening mee te houden. Deze participatie is echter nog fragiel en kan gemakkelijk weer wegvallen, indien de andere gesprekspartners de sunnieten - naar hun oordeel - te weinig tegemoetkomen. De aandacht in de politieke arena zal zich weldra richten op de parlementsverkiezingen in december. Binnen enkele weken zullen daartoe nieuwe en oude allianties worden bekendgemaakt.

Veiligheidssituatie

(SG) De periode voorafgaande aan het referendum over de grondwet op 15 oktober is het aantal aanslagen in Irak sterk toegenomen. Meer dan tachtig procent van het geweld blijft plaatsvinden in de regio die bekend staat als de sunnitische driehoek. Mede als gevolg van grote operaties door de Iraakse veiligheidsorganisaties, daarin gesteund door de *Multi National Forces in Iraq* (MNF-I), vond met name veel geweld plaats in het westelijk deel van Irak. In het in het noorden gelegen Tall Afar had het verzet een bolwerk vergelijkbaar met voorheen Falluja gevestigd. In september en oktober is deze stad, op een vergelijkbare wijze als Falluja in november 2004, van extremistische elementen ontdaan.

(SG) De komende weken staan in het teken van de algemene verkiezingen in december. Voorlopig zal het geweldsniveau lager liggen dan de periode voorafgaand aan het referendum. Mogelijk dat begin november, aan het einde van de ramadan een korte toename kan worden verwacht. Vanaf medio november zal het geweld tot en met de verkiezingen meer significant toe gaan nemen.

(SG) Met de operaties in Falluja en Tall Afar kan de opbouw van de Iraakse veiligheidsorganisaties worden geschetst. In november 2004 konden in Falluja drie Iraakse bataljons, tegen elf bataljons van de MNFI, worden ingezet. Een klein jaar later was nu die verhouding in Tall Afar omgekeerd. Bij de parate eenheden valt derhalve vooruitgang te noteren. Momenteel moeten extra inspanningen worden geleverd om de ondersteuning van die eenheden te verbeteren. Met name op het gebied van logistiek en personeelsmanagement dienen zaken aangepakt te worden.

BALKAN

(SG) In het verleden is Bosnië-Herzegovina, waar Nederlands militair personeel is gestationeerd bij met name EUFOR, de *International Police Task Force* (IPTF) en de *European Union Monitor Mission* (EUMM), een permissieve omgeving gebleken voor organisaties die sympathiseren met onder meer het al-Qa'ida netwerk.

(SG) In het geval van terroristische acties op de Balkan zal de Amerikaanse presentie waarschijnlijk als primair doel worden gezien. Daarbij kan echter ook (gecoloceerd) Nederlands personeel slachtoffer worden. De terroristische dreiging in Bosnië-Herzegovina en Kosovo, waar Nederlandse militairen

werkzaam zijn op het hoofdkwartier van KFOR en bij de EUMM, wordt onveranderd als gemiddeld ingeschat. Voor Macedonië, waar Nederlandse eenheden (KMar) en politiepersoneel actief zijn binnen de EU-politiemissie Proxima, wordt deze nog steeds als laag ingeschaald. Hoewel met aanslagen voortdurend rekening dient te worden gehouden, is er op basis van de huidige informatie geen sprake van een verhoogde terroristische dreiging.

(SC) In Bosnië-Herzegovina is sprake van latente onvrede met het uitblijven van verbeteringen in de leefomstandigheden. Hoewel eventuele protesten als gevolg daarvan zich primair tegen de nationale politici zullen richten, kan gezien de prominente politieke rol van de Internationale Gemeenschap (IG) bij het verloop van het politieke proces niet worden uitgesloten dat ook internationaal personeel als een potentieel doel zal worden gezien. Verder is Bosnië-Herzegovina ten prooi aan een diepgaande politieke impasse, vooral als gevolg van het gezamenlijke verzet van de mono-etnische partijen tegen het op inter-etnische integratie gerichte beleid van de IG. De belangrijkste controverses betreffen momenteel de integratie van de langs entiteitgrenzen opererende politie. Hoewel op dit gebied onlangs een principeakkoord is gesloten dat onderhandelingen over een Stabilisatie- en Associatie-overeenkomst met de EU mogelijk maakt, zal de daadwerkelijke integratie van politiediensten nog vele jaren vergen en afhankelijk blijven van (nu nog grotendeels ontbrekende) wil van lokale politici.

(SC) De politieke impasse compliceert de door de IG nagestreefde overdracht van bevoegdheden aan de Bosnische politici en de verder integratie van Bosnië-Herzegovina in Euro-Atlantische structuren. Het gebrek aan vooruitgang in het vredesproces dwingt de IG zelfs om steeds openlijker politieke initiatieven te nemen, hetgeen tot gevolg heeft dat de lokale politici meer en meer van verantwoordelijkheden ontslagen worden. Er is geen uitzicht op ingrijpende verbetering in deze situatie, zeker niet voor de volgende presidents- en parlementsverkiezingen (september 2006). Zeer waarschijnlijk zullen nieuwe sancties van de kant van de IG noodzakelijk zijn om het vredesproces enigszins op koers te houden. Ondanks de overdracht van enkele Bosnisch-Servische verdachten van oorlogsmisdaden aan het Internationaal Joegoslavië Tribunaal (ICTY) blijft sprake van onvoldoende samenwerking met het ICTY.

(SC) Gewelddadige acties versus internationaal personeel zijn tot op heden in Bosnië-Herzegovina uitgebleven. Met dergelijke incidenten moet echter rekening worden gehouden wanneer de vitale belangen van bevolkingsgroepen en hun elites daadwerkelijk bedreigd worden. Dat kan betrekking hebben op de gevestigde politieke belangen, maar gezien de betrekkingen van prominente politici met georganiseerde misdaad kan ook een bedreiging van de bestaande economische verhoudingen de situatie doen escaleren. Naar verwachting zullen er zich in Bosnië-Herzegovina geen grootschalige (gewelddadige) protesten voordoen indien EUFOR erin zou slagen prominente van oorlogsmisdaden verdachte personen te arresteren. Relatief kleinschalige (bom)incidenten komen regelmatig voor in met name Sarajevo en omgeving, waarbij de IG tot dusver geen (direct) doelwit is geweest. Over het algemeen houden dergelijke gebeurtenissen verband met (interne conflicten binnen) de georganiseerde misdaad.

(SC) Op 8 maart jl. werd een aanklacht van het Internationaal Joegoslavië Tribunaal (ICTY) tegen de Kosovaarse premier Haradinaj geopenbaard, waarna deze direct zijn functie neerlegde. Sinds het daaropvolgende, vrijwillige vertrek van Haradinaj naar Den Haag is de situatie in Kosovo relatief rustig gebleven. Ook zijn terugkeer op borgtocht heeft de gemoederen ten aanzien van deze kwestie doen bedaren en tot op heden op zich een positieve invloed gehad op de houding van de etnisch-Albanese bevolking. Dat geldt ook voor de toestemming die het ICTY op 12 oktober jl. heeft verleend aan Haradinaj om weer op het Kosovaarse politieke toneel te acteren. Overigens is de hoofdaanklager van het ICTY del Ponte tegen deze uitspraak in beroep gegaan, waardoor implementatie van het oordeel op zich laat wachten.

(SC) De vraag op welke termijn er door de IG duidelijkheid wordt verschaft over de definitieve internationaal-rechtelijke status van Kosovo heeft in het verleden tot veel frustratie geleid onder de etnisch-Albanese bevolking. Hoewel naar verwachting de onderhandelingen over deze kwestie op korte termijn zullen worden begonnen, blijft de onzekerheid dominant. Dit ongeacht het op 5 oktober jl. gepresenteerde rapport van de Noorse VN-afgezant Eide, die een begin van de statusonderhandelingen heeft aanbevolen, ondanks de vele reserves met betrekking tot de daadwerkelijke vooruitgang van Kosovo. Aangenomen wordt dat de aanhoudende spanningen die voortkomen uit frustraties bij de etnisch-Albanese gemeenschap, de belangrijkste grond zijn voor de conclusies die Eide heeft getrok

ken. De reacties op de publicatie van het Eide-rapport waren niet verrassend: de bevindingen werden toegejuicht door etnische Albanezen, maar verworpen door Serviërs.

(SC) In het verleden hebben (grootschalige) protestacties geleid tot onlusten. Gebleken is dat ondergrondse etnisch-Albanese structuren nog steeds in korte tijd hun netwerken kunnen mobiliseren, onder meer om de opstelling van de IG in de door de etnisch-Albanese elite gewenste zin te beïnvloeden. Deze netwerken komen in belangrijke mate overeen met de ten tijde van de strijd tegen de Serviërs gevestigde UCK-structuren. De kans op nieuwe geweldsuitbarstingen in Kosovo blijft onverminderd hoog. Als de onderhandelingen toch nog op de lange baan worden geschoven of niet het door de etnische Albanezen gewenste verloop hebben, kan zich van die zijde nieuw geweld manifesteren, dat met name tegen vertegenwoordigers van de IG zal zijn gericht. Het kan niet worden uitgesloten dat dit alles dan zal leiden tot een exodus van etnische Serviërs uit de door hen gedomineerde enclaves.

(SC) Ook de recente reeks (bom)aanslagen en plotseling ingerichte illegale controleposten vormt een bedreiging voor de fragiele veiligheidssituatie in Kosovo. Aangenomen wordt dat aan politieke partijen gelieerde gewapende groepen verantwoordelijk zijn voor de aanslagen tegen de internationale presentie. Interetnische aanslagen zullen naar verwachting leiden tot onrust onder de bevolking.

AFGHANISTAN

(SG) De veiligheidssituatie in Afghanistan als geheel kenmerkt zich na afloop van de parlementaire verkiezingen van 18 september jl. door blijvende spanningen in alle delen van het land over de uitkomst. In het noorden en in de centraal gelegen provincies van Afghanistan is daarbij beperkt sprake van een toename van de geweldsincidenten. In het zuiden en zuidoosten is nog steeds sprake van zware strijd tussen elementen van de *Operation Enduring Freedom* en opstandige *Anti Coalition Militia* (ACM). Deze strijd wordt overigens door veel meer aspecten dan de verkiezingsuitkomsten veroorzaakt en is mede een gevolg van inter- en intra-etnische spanningen in deze regio's en van de zich intensiverende anti-Amerikaanse houding. Incidenten en aanslagen gericht tegen (waarschijnlijk gekozen) parlements- en provinciale kandidaten en de verkiezingsorganisatie komen inmiddels frequent voor.

(SG) Op 19 oktober zijn op drie na de voorlopige uitslagen van alle provincies bekend. In Kandahar, Nangarhar en Paktika is het bepalen van de voorlopige uitslag nog niet voltooid. Het komende parlement is een bonte verzameling van (oud) commandanten en krijgsheren, geestelijken, handelaren, conservatieve oud-Talibankaders, oud-communistische generaals en modernistische vrouwen. Een meerderheid van de komende parlementsleden heeft een rol gespeeld in de oorlogen tussen het eind van de jaren zeventig en 2001. Volgens de Afghaanse Onafhankelijke Mensenrechten Commissie hebben zij direct of indirect nog banden met gewapende groepen.

(SG) In Kabul blijft het aantal incidenten verhoudingsgewijs laag, hoewel ook Kabul en omgeving nog steeds het toneel blijven van sporadische raketaanvallen en aanslagen op ISAF en Coalitiepersoneel en op representanten van de Afghaanse regering.

(SG) Elders in het land, met nadruk op de zuidelijke en oostelijke grensgebieden, blijven de ACM aanvallen uitvoeren. Dit gebeurt zowel offensief als defensief vanuit hun eigen *sanctuaries* om behoud en uitbreiding van hun posities zeker te stellen, maar ook als reactie op de door OEF uitgevoerde operaties. Daarbij valt te constateren dat de rest-Taliban zich in de afgelopen weken juist harder (en met brutere middelen) zijn gaan verzetten. Naast militaire aanvallen op Coalitietroepen hebben de aanslagen zich in de afgelopen weken in toenemende mate gericht op Afghaanse politieke en religieuze *key players*. Zelfs moskeeën zijn doelwit van aanslagen geweest. Vooral lokale overheidsfunctionarissen in de vorm van politiechefs en districtsbestuurders worden door aanslagen om het leven gebracht. Ook wordt een toename van buitenlandse strijders binnen de ACM-gelederen waargenomen. Inschattingen die suggereren dat de oppositionele krachten volledig op hun retour zouden zijn, moeten dezerzijds worden weersproken.

(SC) Het demobilisatie en ontwapeningsprogramma (DDR) is inmiddels afgerond en wordt opgevolgd door het *Disarmament of Illegal Armed Groups* (DIAG) programma. De redelijk probleemloze voort

gang van dit programma heeft inmiddels geleid tot de inname van een grote hoeveelheid wapens, maar ook tot het met voorrang identificeren van militiecommandanten, die zich tegelijkertijd als kandidaat parlementslid hadden aangemeld.

(SC) In Afghanistan moet in alle inzetgebieden voortdurend rekening worden gehouden met voortzetting van het geweld, zoals door aanslagen met *Improvised Explosive Devices*, (IED) en raketbeschietingen. Vliegtuigen en helikopters dienen rekening te houden met de mogelijke vijandelijke inzet van Klein Kaliber Wapens (KKW). Ook de aanwezigheid van luchtafweersystemen en *Man Portable Air Defence Systems* (MANPADS) blijft reden voor waakzaamheid. Tijdens het verblijf aan de grond op *Kabul International Airport* bestaat er een beperkt risico van beschieting van het complex met raketten, voornamelijk uit noordoostelijke richting. Het normbeeld betreffende het gebied van verantwoordelijkheid (AOR) van ISAF is ongewijzigd. Naast de mogelijke inzet van KKW en draagbare antitankwapens (RPGs), dient onverminderd rekening te worden gehouden met raketbeschietingen vanaf de rand van de AOR van *Kabul Multinational Brigade*, KMNB. Ook worden er nog altijd pogingen ondernomen om ISAF-voertuigen aan te vallen met behulp van IEDs, die langs de weg worden ingegraven en van afstand tot ontploffing worden gebracht. Het risico op zelfmoordaanslagen en ontvoeringen blijft zeker aanwezig.

(SG) In de provincie Baghlan zijn de activiteiten van de OMF nog steeds uitermate beperkt. De Pashtun gouverneur Hamdard is als gevolg van een toenemende ontevredenheid onder de bevolking, die aanleiding gaf tot protesten en demonstraties, inmiddels vervangen door de Uzbeek Rashek. Deze laat weliswaar geen doortastend optreden zien, maar heeft voorlopig de rust laten terugkeren. Regelmatig vinden in Afghanistan, en dus ook in de provincie Baghlan, incidenten plaats die in verband staan met criminaliteit, vaak gerelateerd aan drugsteelt en -handel. Meestal richt het geweld zich niet direct tegen de aanwezige buitenlanders, alhoewel in de afgelopen week twee Nederlandse PRT-konvoien door een IED werden getroffen. Hierbij vielen geen slachtoffers. Het grootste fysieke risico voor het Nederlandse PRT in Pul-e Khumri gaat uit van raketten (107 - 122 mm) waarmee de *compound* onder vuur zou kunnen worden genomen en van IEDs. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met criminaliteit, zoals roofovervallen. De houding van de bevolking ten opzichte van het PRT is nog steeds positief, al zijn de hooggespannen verwachtingen van de bevolking intussen getemperd door het uitblijven van merkbare verbeteringen in hun leefsituatie sinds de komst van het PRT.

(SG) Voor wat betreft het inzetgebied van de Nederlandse deelname met *Special Forces* aan de *Operation Enduring Freedom* (OEF) in de provincie Kandahar geldt dat de incidentenaantallen vanaf april buiten de Nederlandse sector sterk zijn gestegen. Incidenten in en rond Kandahar-stad dragen vooral het kenmerk van de strijd tussen de lokale stammen over het behoud of deerschikking van de macht en richten zich primair tegen Afghaanse autoriteiten, alhoewel ook Coalitietroepen inmiddels een aantal malen zijn aangevallen. In de maand oktober is een aantal raketten ingeslagen op de OEF-compounds en op het daaraan grenzende vliegveld van de stad Kandahar. In het Nederlandse inzetgebied in Zuid Kandahar is nog geen sprake geweest van direct gevechtscontact of van tegen de NL SF gerichte aanslagen.

(SG) Ondanks de forse afname van de voor papaverteelt gebruikte landbouwgrond in Afghanistan is het niet de verwachting dat de totale productie van opium vergelijkbaar zal dalen. De daling van de totale hoeveelheid papaveraanplant is echter wel een gevolg van de inspanningen van de regering om de boeren ervan te overtuigen geen papaver meer te verbouwen. Daarbij werd bedreigd met juridische maatregelen en het uitroepen van een *fatwa* tegen de drugshandel. Ook economische factoren spelen hierin een rol aangezien, onder andere als gevolg van de opgebouwde voorraden, de prijzen van ruwe opium momenteel relatief laag zijn. Daadwerkelijke drugsbestrijding door vernietiging van velden door de nationale en lokale overheden is slechts op zeer beperkte schaal uitgevoerd. Dit heeft derhalve tot dusver weinig gewelddadige reacties vanuit de gedupeerde bevolking uitgelokt. De strijd tegen de drugs zal overigens van langdurige aard zijn en moet gelijktijdig met de strijd tegen armoede, corruptie en terrorisme worden gevoerd.

ISRAËL / UNTSO / LIBANON

(SG) De situatie op de Golanhoogten is relatief stabiel. Met UNDOF/UNTSO in de rol van supervisor zetten alle betrokken partijen zich in om daar zoveel mogelijk de rust te bewaren. Als reactie op het aanbod van de Syrische president Assad (december 2004) dat deze, zonder eisen vooraf, bereid is tot vredesoverleg met Israël, heeft premier Sharon aangegeven daartoe onder voorwaarden genegen te zijn. Zijn belangrijkste voorwaarde is dat Syrië de steun aan radicale groepen (Libanese Hezbollah, Palestijnen) staakt. Deze eis wordt door de VS onderstreept. Tot dusver vormt de houding van Syrië in dezen voor Sharon (alsook voor de VS) geen aanleiding om daadwerkelijk tot toenadering over te gaan.

(SG) Met de terugtrekking van Israël uit Gaza, midden september jl., lijkt zich een nieuwe dialoog tussen Israël en de Palestijnse Autoriteit aan te dienen. Deze zou moeten resulteren in een permanente wapenstilstand, gevolgd door hernieuwd *road map*-overleg. Met deze ontwikkeling neemt de druk op Syrië toe. Vermeldenswaard is overigens de recente uitspraak van de Israëlische minister van Defensie dat de Golanhoogten "altijd onder Israëlische controle zullen blijven."

(SG) In Libanon en Syrië wacht men in spanning af wat de gevolgen zullen zijn van de publicatie van het rapport van de VN-commissie die in de achterliggende maanden onderzoek deed naar de moord op de Libanese ex-premier Hariri in februari dit jaar. De Libanese autoriteiten hebben extra veiligheidsmaatregelen getroffen om eventuele onrust het hoofd te kunnen bieden. Het Syrische bewind tracht, door zoveel mogelijk openheid van zaken te geven met betrekking tot de zelfmoord van de Syrische minister van Binnenlandse Zaken, zichzelf schrap te zetten voor eventuele nadelige consequenties van het VN-onderzoek. De afwikkeling van het VN-onderzoek kan van aanzienlijke invloed zijn op de komende ontwikkelingen in beide landen en op de veiligheidssituatie op de Golanhoogten en in Zuid-Libanon.

(SG) In het Libanees-Israëlische grensgebied, in het bijzonder de enclave 'Shebaa-boerderijen' die door Israël wordt bezet, voert Hezbollah incidenteel acties tegen *Israeli Defence Forces* (IDF)-eenheden uit, zoals laatstelijk in juli. Zoals gebruikelijk leidde dit tot Israëlische vergeldingsacties tegen Hezbollah-doelen in Libanon. Tot dusver echter wensen alle betrokken partijen verdere escalatie in dit gebied te voorkomen. Er zijn geen indicaties voor een expliciet tegen Nederlandse belangen / Nederlandse UNTSO-waarnemers gerichte dreiging.

VENEZUELA / NEDERLANDSE ANTILLEN EN ARUBA

(SC) In het algemeen is de binnenlandse politieke situatie in Venezuela al langere tijd erg rustig. Grootschalige politieke manifestaties of ongeregelheden hebben al langere tijd niet plaatsgevonden. Dit is in de aanloop naar de verkiezingen voor de Nationale Assemblée op 4 december aanstaande opmerkelijk. Wel moet de komende tijd vanwege de naderende verkiezingen rekening worden gehouden met grotere politieke manifestaties, waarbij ongeregelheden niet kunnen worden uitgesloten. Gelet op de huidige politieke krachtsverhoudingen wordt een massale gewelddadige confrontatie tussen regeringsaanhangers en de politieke oppositie echter niet waarschijnlijk geacht.

(O) Inmiddels heeft de kandidaatstelling voor de Nationale Assemblée plaatsgevonden. Vier grotere oppositiepartijen zijn er uiteindelijk in geslaagd met gezamenlijke kandidatenlijsten te komen, maar van politieke eenheid aan oppositezijde of een duidelijk alternatief voor het Chavisme is geen sprake. De vooruitzichten op een goed stembusresultaat zijn voor de oppositie dan ook niet gunstig. Volgens opiniepeilingen zou het regeringskamp zelfs meer dan 80% van de Assembleezetels kunnen behalen, mits de omstreden "marochas" methode van stemmenoverdracht tussen de verschillende tot het regeringskamp behorende partijen kan worden toegepast. Deze is voor het regeringskamp vooral van belang om enkele prominenten in de Assemblée gekozen te krijgen, maar wordt door de oppositie voor het Hooggerechtshof aangevochten. In dit verband is door de voorzitter van de Nationale Kiesraad al verklaard dat afwijzing van de "marochas" door het Hooggerechtshof tot uitstel van de verkiezingen zou moeten leiden.

(SC) Het regeringskamp (het "Veranderingsblok") hoopt tenminste tweederde van de Assembleezetels te winnen, omdat het hiermee in staat zal zijn de grondwet zonder reële inspraak van de oppositie in eigen voordeel te wijzigen. In dat kader is met name sprake van plannen om de huidige limiet op het aantal achtereenvolgende ambtstermijnen van een president op te heffen om de (meermalige) herverkiezing van president Chávez mogelijk te maken. Ook is sprake van een verdere uitbreiding van de bevoegdheden van de president om bij decreet te regeren. Daardoor zal naar verwachting het autoritaire karakter van de huidige Venezolaanse regering verder worden versterkt en het respect voor democratische en humanitaire grondrechten verder afnemen.

(SC) Internationaal blijft het Venezolaanse beleid gekenmerkt door enerzijds een scherpe, anti-Amerikaanse, anti-imperialistische polemiek, anderzijds door pogingen de regionale samenwerking met landen in Zuid Amerika en het Caribisch Gebied te versterken. In feite tracht Chávez met goedkope olieleveranties en olieliegden internationale steun voor zijn "revolutie" te kopen. Ook op de Nederlandse Antillen en Aruba is hiervan sprake, waarbij met name de Venezolaanse controle over de Isla raffinaderij op Curaçao en goedkope benzine aan de pomp actuele kwesties zijn in relatie tot de op 27 januari 2006 te houden statenverkiezingen in de Nederlandse Antillen. In de Antillen zelf is inmiddels een ontwerp-landsverordening opgesteld die regelgeving voor registratie van politieke partijen en partijfinanciering voorstelt: deze zal echter nog niet in werking treden bij de aankomende verkiezingen. De regulering van partijfinanciering is een gevolg van zorgen over de mogelijkheid van politieke en financiële beïnvloeding vanuit Venezuela van partijen op de Nederlandse Antillen en Aruba.

(SC) Eind september heeft president Chávez in een programma voor het televisiestation ABC opnieuw beweerd dat de VS een invasie in Venezuela voorbereiden en daarvoor mede het grondgebied van Curaçao gebruiken. Hierbij verwees hij naar 'Operatie Balboa'. De Venezolaanse ambassadeur in Den Haag is vervolgens door het Ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd opheldering te komen geven over deze uitspraken. De ambassadeur bleek van deze kwestie echter niet op de hoogte. Chávez doelde zeer waarschijnlijk op het bezoek van het Amerikaanse vliegdekschip USS Bataan aan Curaçao, eind augustus, voor "*rest and recreation*" van de crew. Operatie Balboa slaat op een theoretische NAVO-stafoefening uit 2001, waarin een aanval, na goedkeuring van de VN-Veiligheidsraad, op West-Venezuela gesimuleerd wordt, ter oefening van het *rapid reaction concept* alsmede *joint* optreden. In 2005 zijn er reeds enkele incidenten geweest in de politieke driehoeksverhouding Venezuela – VS – Koninkrijk.

(SC) Van 21 tot 23 oktober a.s. zullen op Curaçao de Caribische Vlootdagen gehouden worden. Diverse maritieme eenheden uit onder meer het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, de VS, Mexico, Colombia en Nederland zullen hieraan deelnemen. Ook Venezuela is formeel uitgenodigd om met enkele vaartuigen deel te nemen. Terwijl de Venezolaanse Kustwacht deelname heeft toegezegd, heeft de Venezolaanse Marine aan CZMCARIB tot op heden niet toegezegd met een fregat deel te zullen nemen. In juli heeft wel een Venezolaans fregat Curaçao bezocht, als onderdeel van een nationale Venezolaanse herdenking.